

ਪੰਚੀਕਰਣ - ੧

रा॥ सकल मरम गती सार॥ राजरीतरजतजसवे॥ कीन्येहकुवेरपोकार॥ ५॥ इती
श्रीसक्तभाष्यग्रंथसंपूर्णः समाप्तः॥ संवत् १९२० नाभादरवासुदी ११॥ नेव
रशोमवारेग्रंथलीष्यो॥ लेखकः॥ भक्त॥ पटलः॥ अंबईदासवलवदासगोमः॥ उं
मरेवमांवाघनाथनामठआगलआंमलीवगे संतसाधुगुरुजीनीक्रपाथीलष्यो
॥

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः॥ श्रीपरमगुरुकरुणासागरमहारजीकेग्रंथपंचिकरणप्रारंभ
तिः॥ पथंमसाढातीनहाथनोदेह॥ तेदेहपंचभूतनो॥ जेपृथ्वीतेजवायु आकाशते
जल॥ एपंचभूततेहेमेकरुणभागतेपृथ्वी॥ अनेकलेदतेजल॥ अनेउएतेतेज॥ अ
नेचलतेपवंन॥ अवकासतेआकास॥ एवंपंचभुत॥ तिपंचक्रमनेपंचज्ञान॥ तिक
हीयेष्टीये॥ पथंमश्रवंणबीजीग्रांहाण॥ अनेत्रीजीलचा॥ अनेचोथीनेत्र॥ पंच
मीजीभ्या॥ एपंचज्ञानईडी॥ हावेंपंचकरंमकहीयेष्टीये॥ पथंमपांणबीजीपादये

पंची ॥ त्रतीयेमुषचतुरथेउपस्त ॥ अनेपंचमेगुदस्त ॥ एपंचकरमइंडी ॥ तेहेमेनरमादाक
४७ ॥ हीयेषीये ॥ प्रथमपृथवीनिइंडीवे ॥ एकगुदातेपुरसलीगजांणवी ॥ अनेनासीकाते
अस्त्रीलीगजांणवी ॥ हावेजलतत्वनिइंडीरसनातेअस्त्रीलीगजांणवी ॥ अनेउ
पस्ततेपुरसलिंगजांणवी ॥ हावेअगनितत्वनिइंडीनेत्रनेपावु ॥ पावतेपुरुषली
गजांणवी ॥ अनेनेत्रतेअस्त्रीलिंगजांणवि ॥ हावेवायुतत्वनिइंडीते ॥ तुचानेह
स्त ॥ तेहेमेहस्ततेपुरुषलीगजांणवि ॥ अनेतुचातेअस्त्रीलीगजांणवी हावेआकास
तत्वनीइंडीमुषनेकरण ॥ तेहेमेमुषतेपुरसलिंगजांणवी ॥ अनेकरणतेअस्त्रीली
गजांणवी ॥ एवंमइंडीजुगलनरमादाजांणवि ॥ हावेमात्रातेपंचतत्वनामुलका
रण ॥ विभागतीकहीयेषीये ॥ हावेतेसब्मात्रातेआकासतत्वनि ॥ सप्रसमात्रा
तेवायुतत्वनी ॥ हावेरूपमात्रातेअग्नीतत्वनी ॥ हावेरसमात्रातेजलतत्वनि
हावेगंधमात्रातेपृथ्वीतत्वनि ॥ एपंचमात्रापंचतत्वनीजांणवी ॥ हावेपंचके

सकहीयेछीये॥प्रथमअनामये॥अनेआनंदमये॥अनेमनोमये॥अनेप्राणम
ये॥अनेविज्ञानमयेएवंमपंचकोस॥अनोमयेकोसतेप्रथवीतत्वनो॥अने
आनंदमयेतेजलतत्वनोकोस॥अनेमनोमयेतेअगनीतत्वनोकोस॥अने
प्राणमयेतेवायुतत्वनोकोस॥अनेविज्ञानमयेतेआकासतत्वनोकोस॥ए
पंचकोसतेपंचतत्वनाजांणवा॥हावेअनोमयेतेप्रथवीतत्वनोकमजांणीए
तेकहीयेछीयेजेअनथकीजप्रथवीपुष्टीथायछे॥अनेआनंदमयेकोसजल
तत्वनोकमजांणीये॥तेकहीयेछीयेजे॥आनंदथकीजजलतत्वनीइंडीयो
जेउपस्तनेसनतेआनंदथकीजपुष्टीरेहेछे॥अनेआनंदभंगथायते॥रस
नानीअमीसुकेजाय॥अनेउपस्तनेविषेभंगथेजाय॥तेसामारेजेआनंदमये
कोसनेजलतत्वनु॥आसंनछे॥तेमारेजसनिइंडीयोनेपुष्टीरावेछे॥अनेहावेम
नोमयेकोसतेअगनीतत्वनोकमजांणीये॥जेमंनपरफुलीतहोयतोमुषउप

पंची.
॥४८॥

रतेजहोय ॥ अने मंन भंग थये मुष उपर ते जन थी रे हेतु ॥ ते सामोटे जे मनो मये को
स ते ते जत त्वनो जछे ॥ मोटे ते जने पुष्टी राषे छे ॥ हावे प्राण मये को स ते वायुनो कं
मजांणीये ॥ ते कही ये छी ये जे ॥ प्राण मये को स थकी ज ॥ दस प्रकार ना वायुने पु
ष्टी राषे छे ॥ अने प्राण गये एक वायु रे हेतो न थी ॥ ते मोटे प्राण मये को स ते वायु तत्व
नो जांणवो ॥ हावे विज्ञान मये को स ते आकास तत्व नो ते ॥ कंम जांणीये ते कही
ये छी ये जे ॥ आकास तत्व नी इंडीयो ते ॥ श्रवणने मुष ते मुषे ज्ञान उचार करे पुष्टी
रे हे छे ॥ अने श्रवण ते सुंन वा थि पुष्टी रे हे छे ॥ ते सामोटे जे विज्ञान मये को शते ॥
आकास तत्व नो छे ॥ मोटे आकास तत्व नि इंडीयो ते प्रकासे छे ॥ ए प्रकारे पंचको
स पंच तत्व मे रहो छे ॥ पण आप आपण स्वरूपान कने विषे रहा छे ते ॥ निषाथी ते
सीषा पुजंत सर्व सरीरने प्रकासे छे ॥ ते कही ये छी ये जे ॥ अने मये को स ते प्रथ
वी तत्व मोर होथ को पंच भुत इंडीयो अंतह करण अवस्ता गुणने प्रकासे छे ॥

अने आतं दमये को सते जल तत्व मे रहो थको ॥ इंडीयो अंत हकरण अवस्ता गुण
ने प्रकासे छे ॥ हावे मनो मये को सते ॥ अगनी तत्व मां रहो थको ॥ सर्व इंडीयो अं
त हकरण गुण अवस्ता ने प्रकासे छे ॥ हावे प्राण मये को सते वायु तत्व मे रहो थको
सरव सरी र इंडीयो अंत हकरण अवस्ता गुण ने प्रकासे छे ॥ हावे विज्ञान मये को
सते आकास तत्व मे रहो थको ॥ सरव सरी र इंडीयो अंत हकरण ॥ अवस्ता गुण ने
प्रकासे छे ॥ ए प्रकारे अन्यो अन्य सर्व सरी र ने प्रकासे छे ॥ पण प्राप प्राप ने अस्ते
ने रही ने प्रकासे छे ॥ हावे पंच मुंडा कही ये छी ये जे प्रथम भूचरी ॥ बीजी चाचरी ॥ त्री
जी ये वेचरी ॥ चोथी अगोचरी ॥ पंचमी उन मुनी ॥ ए पंच मुंडा ते हेनु साधन ने फल
कही ये छी ये जे ॥ भुचरी ते बारवर स सुधी ना भी उपर दृष्टी राषी ने ॥ अमर मंत्र ज
पेते ॥ भुचरि मुदा सी धथाय ॥ ते हेनु फल जे भुके हेतां ते जे प्रथम वी ते हेने विशेष वंण
करे ॥ अने चाचरी मुंडा ते जे सन मुष दृष्टी राषी ने ॥ जे ना तो नीचे ने ना तो उचे ॥ ब

पंची-

॥४६॥

रावरनेत्रनिसनमुषदृष्टीवेनेत्रनेज्जडेएप्रमाणेचोढीनेराषीनेअंमरमंत्रनो
जापकरेतोबारवरसेचाचरीमुंडासीधाय॥तेहेनुफलजेसरवनामंननीजो
णे॥हावेषेचरीमुंडाजे॥षेहेकेहेतांजेआकासमांहांबारवरससुधीदृष्टीराषीने॥
अंमरमंत्रजपकरेतो॥षेचरीमुंडासीधथाय॥तेहेनुफलजे॥षेएहेवेआकास
मेगवंनकरे॥हावेअगोचरीमुंडाकहीयेछीयेजे॥बारवरससुधीनेत्रमुदीने अं
मरमंत्रजपेतोअगोचरीमुंडासीधथाय॥तेहेनुफलजेसरवदेषतज्जडसथा
य॥हावेउनमुनीमुंडाजेबारवरससुधी नासाअग्नेदृष्टीराषीने॥अंमरमंत्रजपे
तोउनमुनीमुंडासीधथाय॥तेहेनुफलजेपरमात्मानुदरसनथाय॥एपंचमुं
डासाधनफलप्रापतीकही॥हावेअवस्तकहीयेछीये॥जेप्रथंमजाग्रतबीजीसु
पत॥त्रीजीससोपतीचोथीतुरीया पंचमिउनमुनी एवंपंचअवस्ता हावेअं
तहकरणाकहीयेछीये॥प्रथंममंनबीजीबुधी॥ततीजेअहंकारचोथुचीतपंच

मेतच्चंत ॥ एषंचञ्चंतहकरणहावेपंचञ्चंतहकरणनेअवस्तातेकुणकुनसंजोग
नेकीयेकीयेथांनकेरहांछे ॥ हावितेकहीयेछीयेजे ॥ प्रथमजाग्रतअवस्ताने ॥ प्र
थवीतत्वनेथुलदेहअनेमंनञ्चंतहकरण ॥ अनेंरजोगुणअधिष्टानसेहेवृतमां
न ॥ नेत्रअस्थानेजाग्रतअवस्तावतेछे ॥ हावेजलतत्वनेसुक्ष्मदेहने ॥ बुधीअ
तःकरणनेसतोगुणअधिष्टानसेहेवृतमांन ॥ कंठस्थानसुपनअवस्ताभोगवेछे
हावेअग्नीतत्वनेकारणदेह ॥ अनेंअहंकारअंतहकरण ॥ नेतमोगुणअधिष्टान
सेहेवृतमांन ॥ हरदेअस्थानेसषोपतीअवस्ताभोगवेछे ॥ हावेवायुतत्वनेमाहा
कारणदेहनेचीतअंतःकरणनेप्रकृतीअधिष्टानसेहेवृतमांन ॥ तुरीयाअवस्ता
नाभीअस्थानेभोगवेछे ॥ हावेआकासतत्वनेपरमकारणदेहनेनचंतअंतःकरण
अनेंनीरंजनअधिष्टानसेहेवृतमांन ॥ बृह्मरुंध्रअस्थानउनमुनीअवस्ताभोगवे
छे ॥ एवमअवस्तानेअंतःकरणकहां ॥ हावेअवस्ताउलटासुलटीपलटायछे ॥ तेकुण

पंची ॥

॥५०॥

आवृणोपलटायछे ॥ जे आन्नवस्तामे रहीने बीजी अवस्तानथी देषाती ॥ अने बीजीमे
रहीने आन्नवस्तानथी देषाती ॥ तिकुण आवृणो करीने ॥ एकमेथी बीजी नथी देषा
ती ॥ हावे देषाईये छीये ॥ जे मुलसुधप्रणायंमने विषे ॥ पंचतत्वना सुक्ष्मप्रणायंम
वाराफेरी वृत्तमांन करेछे ॥ तितत्वपलटाये अवस्तापलटायछे ॥ हावेते पंचतत्वप्र
णायंमने विषे कुणस्वरूपे वृत्तमांन करेछे ॥ ते कह्ये छीये जे ॥ पंचतत्वने विषे पंच
सुक्ष्मप्रणायंममाहादप्रणायंमना आभासना रहाछे ॥ ते पंचतत्वना पंचसुक्ष्मप्र
णायंममाहादप्रणायंमने विशेषवाराफेरी वृत्तमांन करेछे ॥ ते पंचतत्वना पंचसु
क्ष्मते कीया कीया जांणीये ॥ हावेते कह्ये छीये जे ॥ पंचतत्वना पंचसुक्ष्मप्रणायं
मते पंचप्रांणवायु जांणवा ॥ हावेते पंचतत्वना पंचप्रांणवायु ॥ प्रणायंमते हेमे की
या कीया तत्वनो कीयो कीयो प्रांणवायुप्रणायंम जांणीये ॥ हावेते कह्ये छीये जे
पंचवायुमे अंपांनवायुते ॥ पृथ्वीतत्वनो प्रणायंम जांणवो ॥ अने उदांनवायुते अग्नी

तत्त्वतो प्रणायं मजां एवो ॥ अनें वां न वायुते पवनतत्त्वतो प्रणायं मजां एवो निसमो
न वायुते आकासतत्त्वतो प्रणायं मजां एवो ॥ एवं मपंचतत्त्वना पंच प्रणायं मते
मुक्तास्वासना जां एवा ॥ हाविलेतास्वासना पंचतत्त्वना ॥ पंच प्रणायं मते कुं ए
हावेते कहीये छीये जे पंचतत्त्वना पंचलेतास्वासना प्रणायं मते ॥ पंच उपसंमवा
युजां एवा ॥ ते पंच उपसंमवायुते कीया कीया तत्त्वतो कीयो कीयो प्रणायं मजां ए
ये हावेते कहीये छीये जे ॥ एकतागबीजो कोरम ॥ नेत्रीजो कलकल ॥ अने चोथो
देवदत्त ॥ अनें पंचमो धंनजे एवं मपंच वायु पंचतत्त्वना लेतास्वासना प्रणायं
मजां एवा ॥ हावे ए पंच उपसंमवायुते कीया कीया तत्त्वतो कीयो कीयो प्रणायं म
जां एवीये ॥ हावेते कहीये छीये जे ॥ कोरं मवायुते पृथ्वीतत्त्वना लेतास्वासना प्रण
यं मजां एवो ॥ अनें कलकल वायुते जलतत्त्वतो लेतास्वासना प्रणायं मजां एवो
अनें देवदत्त वायुते अग्नीतत्त्वतो लेतास्वासना प्रणायं मजां एवो ॥ अनें तागवा

पंची ॥
॥५१॥

युतेपवनतत्वनालेता ॥ स्वासनोप्रणायमजांणवो ॥ अनेंधनंजेवायुतेआकासत
त्वनालेतास्वासनोप्रणायमजांणवो ॥ एवंपंचतत्वनेविषेपंचजुगलप्रणायम
सुक्ष्मभागेरहोछे ॥ हावेतेपंचतत्वनापंचसुक्ष्मप्रणायमते ॥ माहादप्रणायमने
विषे ॥ कुणप्रकारेवृतेछेतेकहीयेछीयेजे ॥ मुकतामाहादप्रणायमनेविषेतोपंच
चतत्वनापंचमुकताप्रणायमवृतेछे ॥ अनेलेतामाहादप्रणायमनेविषेतोपंच
तत्वनालेतापंचसुक्ष्मप्रणायमवृतेछे ॥ एप्रकारेपंचतत्वनापंचसुक्ष्मप्रणायम
मपंचनाविकारसंजुक्तमाहादप्रणायमनेविषेवृतेछे ॥ तेपंचतत्वनाविकारी
प्रणायम ॥ नेआबुणेकरीनेंतत्वभेदेअवस्तापलटायछे ॥ हावेकीयातत्वनेआबु
णेकेईअवस्तापलटायछे ॥ हावेतेकहीयेछीयेजेप्रथमप्रथवीतत्वनोसुक्ष्मप्रणायम
म माहादप्रणायमनेविषेवृतेताहारे ॥ जाग्रतअवस्तासफुरणथाय ॥ हावेतारपी
छेजलतत्वनोसुक्ष्मप्रणायमजाहारे ॥ माहादप्रणायमनेविशेवृतमांनकरेछेतारे

सुपनम्भवस्तासफुरणथाय॥हावेतारपीछे॥अग्नीतत्वनोप्रणायंमसुक्ष्मजाहारे
माहादप्रणायंमनेविषेवृतमांनकरेताहारे॥ससोपतीभवस्तासफुरणथाय॥हा
वेवायुतत्वनोप्रणायंमसुक्ष्म॥माहादप्रणायंमनेविषेवृतमांनकरे॥ताहारेतुरीया
भवस्तासफुरणथाये॥हावेताहारपीछेआकासतत्वनोसुक्ष्मप्रणायंम॥माहा
दप्रणायंमनेविषेवृतमांनकरे॥ताहारेउनमुनीभवस्तासफुरणथाय॥एवंम
पंचभवसतातत्वनाप्रणायंमनाआब्रुणआव्याथकी करीनेवाराफेर करीने
पलटायछे॥हावेतत्वनाप्रणायंम॥पंचतत्वनेविषेकुनप्रकारेरहाछे॥हावेते
कहीयेछीयेजे॥जंमवाजंत्रनेविषेनादरहोछे॥अनेंजंमकाष्टनेतथापासांणने
विषेअग्नीरहाछे॥अनेंजंमखुहारनीधमणनेविषेपवंनरहोछे॥एतिनदृष्टांत
नासत्वकारणजे॥अग्नीअनेवायुअनेसब्दएसामांनभागेजड्वतरहाछे॥प
णकोईविशेषीसत्यावांनचैतंनमलेछे॥ताहारेएतीनदृष्टांतनासत्वनेजाग्रत

पेची ॥ करेछे ॥ पण्णापोआपजाग्रतनथीयता ॥ तेसामाटेजेसांमांनसत्वरहुछे ॥ तेणेक
॥ ५२ ॥ रीनेआपोआपचेतंननथाय ॥ एतीनदृष्टांतनेप्रकारेपंचभुतनेवीशे ॥ पणायंम
सुक्ष्मपंचसांमांनभागेरहाछे ॥ हावेकाएपाषाणनाअग्नीनेअनेधमासना
पवंतने ॥ अनेवाजंत्रनानादने ॥ विसेसचैतनवांनमीलेछे ॥ ताहारेतेहेनेजा
ग्रतकरीने ॥ माहादसत्वनेविषेमेत्वदीदेछे ॥ तेमाहादसत्वते ॥ माहादआकाश
अनेमाहादपवंतअनेअग्नी ॥ एतीननेविषेतिसांमांनसत्वजे ॥ काएपासांण
नाअग्नी ॥ अनेधमासनापवंतने ॥ अनेवाजंत्रनासब्दने ॥ तेषगटथयापुठलमलि
जायछे ॥ तेविसेसिचैतंनपुरसथकीप्रगटथायछे ॥ अनेमाहादसत्वनेविषेमली
जायछे ॥ एप्रकारेयांहांपंचभूतनेविशेषंचसांमांन ॥ पणायंमरहाछे ॥ तेहेनेकुंएवी
सेसीचैतंनजाग्रतकरीने ॥ तेपंचभुतनासांमांनपणायंमने ॥ माहादपणायंमने
विषेमेलेछे ॥ हावेतेकहीएछीयेजेकरतानीसंजमभोगवृतीने ॥ तीनचक्षसत्व ॥

जे बुझां न चक्षुसत्व ॥ अने बीजु अनंग चक्षुसत्व ॥ अने त्रीजु काल चक्षुसत्व ॥ ए
ती न चक्षुसत्व ते पंचतत्वना सांमांन प्रणयं मने जाग्रत करीने ॥ माहादप्रण
यं मने विशेषे मेलवेछे ॥ ते कुंण प्रकारे एक एक तत्वना प्रणयं मने जाग्रत करीने
माहादप्रणयं मने विशेषे मेलवेछे ॥ अने पाष्ठा कुण प्रकारे एक एक तत्वना प्रणयं
मने मंद करता जायछे ॥ हावे ते कहीये श्रीयेजे ॥ प्रथम बुझां न चक्षुसत्व ॥ जाहारे
प्रथवी तत्वना प्रणयं मने जाग्रत करेछे तारपीछे ॥ अनंग चक्षुसत्व ते ॥ पृथ्वी त
त्वना प्रणयं मने लेइने ॥ माहादप्रणयं मने विशेषे मेलवेछे ॥ ताहारे जाग्रत अवस्ता
सफुरण थाये ॥ हावे तारपीछे काल चक्षुसत्व ते ॥ पृथ्वी तत्वना प्रणयं मने माहादप्र
णयं मने विशेषे ॥ विछडो पाडीने मंद करीनां वेछे ॥ ताहारे जाग्रत अवस्ता लीन
पांमी जायछे ॥ हावे तारपीछे बुझां न चक्षुसत्व जाहारे ॥ जल तत्वना प्रणयं मने
जाग्रत करेछे तारपीछे अनंग चक्षुसत्व तेजे ॥ जल तत्वना प्रणयं मने ॥ माहादप्र

पंची.
५३

णायंमनेविषेमेखवेछे॥तारेसुपनअवस्तासफुरथायछे॥हावेतारपीछेकालचक्ष
सत्वतेजलतत्वनाप्रणायंमनेमाहादप्रणायंमनेविषेथीवीछडोपाडीनेमंदकरी
नांवेछे॥ताहारेसुपनअवस्तालिंगपांमीजायछे॥तारपीछेबुझांनचक्षसत्वजा
हारेअगनीतत्वनाप्रणायंमनेजाग्रतकरेछे तारपीछे॥अनंगचक्षसत्वतेअज्ञी
तत्वनाप्रणायंमनेलेइनेमाहादप्रणायंमनेविषेमेखवेछे॥ताहारेससोपतीअव
सतासफुरणथायछे॥तारपीछेकालचक्षसत्वतेअज्ञीतत्वनाप्रणायंमनेमाहाद
प्रणायंमनेविशेथीविछडोपाडीनेमंदकरीनांवेछे॥ताहारेससोपतीअवस्ताली
नपांमीजायछे॥तारपीछेवायुतत्वनाप्रणायंमने॥जाहारेबुझांनचक्षसत्वजाग्र
तकरेछे॥तारपीछेअनंगचक्षसत्वते॥पवंनतत्वनाप्रणायंमनेलेइनेजाहारेमा
हादप्रणायंमनेविषेमेखवेछे॥ताहारेतुरीयाअवस्थासफुरणथायछे॥तारपीछे॥
कालचक्षसत्वतेपवंन॥तत्वनाप्रणायंमनेमाहादप्रणायंमनेविषेथीविछडोपा

डीनेमंदकरीनांषेधे॥ताहारेतुरीयाअवस्तालीनपांमीजायधे॥हावेतारपीधे॥ब
गज्ञांनचक्षसत्वजाहारे॥आकासतत्वनाप्रणयंमनेजाग्रतकरेधे॥तारपीधे॥अ
नंगचक्षसत्वतेआकासतत्वनाप्रणयंमनेलेइतेमाहादप्रणयंमनेविषेहेलेधे
ताहारेउनमुनीअवस्तासफुरणथायधे॥तारपीधेकालचक्षसत्वतेआकाश
तत्वनाप्रणयंमनेजाहारेमाहादप्रणयंमनेविषेथीविषडीपाडीनेमंदकरीनां
षेधे॥ताहारेउनमुनीअवस्तालीनपांमीजायधे॥एवंमपंचअवस्ता॥हावेसप्त
भोमीकाकहीयेछीये॥जेप्रथंमसुभइछा॥द्वितीयेसुविचारणा॥तीसरीतनुमां
नासा॥चतुरथीस्वपती॥अनेपंचमीअसंमसक्तीनांमीका॥अनेषष्टमीपदार
थभावनी॥सप्तमीततएतुरिबुंहसंधितं॥एसप्तभोमीका॥हावेप्रथंमसुभइछा
तेनीत्यानीत्यववेककरवो॥हावेइतीयेसुविचारणातेमोक्षइछाकेलीयेगुरुकेस
रणजायके॥अवणमनंनकरेते॥सुविचारणाभोमकाजांणवी॥हावेत्रीतीयेतनु

पंची ॥

॥ ५४ ॥

मांनसातेजे ॥ सुक्ष्मवस्तुनुग्रहणकरे ॥ अनेरूखनोअभाव ॥ एतिनभोमिकातोडी
तो जक्रसाचुभासेचोथीसत्वापतिभोमिकाजे ॥ आत्मप्रतीतीइठनेजक्रसुपनव
तभासे ॥ ओरुतीनकुंबुंलवीतकहीये ॥ हावेपंचमीअसंससक्कीनांमिकाकेहे
तांते ॥ जेसएसमाधिवत ॥ अनेंसेएस्वाकादृष्टीने ॥ पणतेस्वकाशदृष्टीनेविषेक
छुआसक्रनवहोय ॥ ओरुतीनकुंबुंलवितवरकहीये ॥ हावेसष्टमिभोमीकाजे
पदारथभावनी ॥ तेसदायकाअसमाधिवतजरहे ॥ अनेकोईउतंममोसमीलेने
बोलेतोसेहेजसभावेलक्षारथबोलीजाय ॥ पणआपोआपबोलवानीइछानही
तेहेनेबुंलवितवरियांनकहीये ॥ अनेंहावेसप्तमीतसष्टतुरीबुंलसंधीतंभोमी
काजे ॥ तेसदायकालउनमुनीषलविदंअयंममेतिबुंलएकरसरहे ॥ तेहेनेआप
आपबोलवानिपणआसक्कीनही ॥ अनेंकोईममोसुपसेपणबोलेनही ॥ एसस
भोमकाकही ॥ तेवेदांतलक्षनीकही ॥ एथीसतगुरुलक्षनुजांणबुबुजितछे ॥ हावे

षट्संपती कहीये छीयेजे ॥ प्रथंमसंम ॥ बीजीदंम त्रीजीउपतीति ॥ अनेंचोथीती
तीक्ष्ण ॥ अनेंपंचमीसरधा ॥ अनेंषष्टमीसमाधांत ॥ एषट्संपतीकही ॥ तेहेमेप्र
थंमसंमकेहेतांतेईं डीयोने ॥ संमराषे ॥ अनेंदंमकेहेतांतेदंमनेनीमेराषे ॥ अनें
उपतितीतेबाहाजवृतीनेसमेटीनेसंमदंमउपरराषवी ॥ अनेंतीतिक्ष्णातेति
तीक्ष्णपणेउजाग्रतरेहेवु ॥ अनेंसरधातेजेसदायकालअषंडरेहेवुनेसरधारा
षवी ॥ अनेसमाधांततेजेसंमदंमउपतीती ॥ तितीक्ष्णानेसरधातेहेनुफलते
जेआत्मानेनीसेंकरवो तेसमाधांतएषट्संपतीवांराजेहोय तेयोगेंद्रराज
कहीये तेजंमअस्त्रीपुत्रद्वयसेस्त्रनेसंनानेरहीत ॥ एषट्संपतीयेनराधीपती
राजाकेहेवायछे ॥ तीमएषट्संपतीहोयतेजयोगीराजकहीये ॥ नहीतरतोसर
ववांनाधारीभेषबराबर ॥ हावेषटतापकहीयेछीयेजे ॥ तीनसरीरसमंधीत्रीवेधी
तापने ॥ ओरुतीनप्रकारकेउपपरिताप ॥ एषटतापेईपणजाग्रतनासंमांनज्ञान

पंचि.

॥५५॥

ने विषे भुक्तमांनथायछे ॥ हावे एषटतापने विशेती नसरी रसमंधी त्रवेधी तापते
कुण ॥ अने ती न उपपरितापते कुण ॥ हावे ते कहीये छीये जे सरी रसमंधी त्रीवेधी
तापते कांमक्रोधादिक ॥ गुण अधिक तपि जाय ॥ अने दसे इंडीयो ना देव ॥ जे ते अधी
कविसेनी चाहना करवा लागे ॥ पण ते विसेनी प्रापती नथाय ॥ ते हे नो तापतं नने
वीशे थायते सरी रसमधिनो ॥ अधिदैवतापजाणवो ॥ अने हावे सरी रसमंधीने
अधी भुततापते जे ॥ पंचभुतमे कोई अधी कबुधी पांमी जायछे ॥ जे पथंमपंडरोग
अने कगे दरजालंडनी आद्यलेईने बाधि उत्तपंनथायते ॥ षष्ठीतत्वबुधी पांम्याथ
की होय ॥ अने हावे तारपीछे ॥ सरधीषिनकफअजिरणने सीतनी आद्यलेईने
बाधि उत्पंनथायते जलतत्वबुधी पांमाथकी होय ॥ अने हावे तारपीछे प्रमीतज्ञ
वरने नडुष ॥ अने गलतको होडने पत्यग्रमि ओरुबवे सिनी आद्यलेईने बाधि उ
त्तपंनथायते अज्ञीतत्वबुधी पांम्याथकी होय ॥ अने हावे तारपीछे उलक ॥ उरधदंम

तां एष मन्धी वायु ॥ अमीतनी आद्य लेईने ॥ बाधी उतपंनथायते ॥ वायुतत्ववृधियां मा
थकी होय ॥ अनें हावे तारपी छे सो जो फोफवा उड् चढण सुंनकार ॥ सुनवतनी आद्य
लेईने ॥ बाधी उतपंनथायते ॥ आकासतत्ववृधियां म्याथकी होय ॥ एपंच सुतअधी कि
वृधीयां म्याथकी सरीरने विषे ए प्रकारे ताप उतपंनथाय ॥ ते सरीरसमंधी अधी
भुतताप जांणवो ॥ हावे सरीरने विसे सुधापीपासानो ताप सदाय कालरे हे छे ॥ जे
जे हेने कारणे रात ओरु दीवस सरव जहां नमसागत्य करे जाय छे ॥ ते सुधापीपासा
नो ताप सरीरने विषे रहो छे ॥ ते सरीरसमंधी अध्यातं मताप जांणवो ॥ ते सामाटे
जे अंत्यताप तो कछु दीवस स्वांतीयां मी जाय छे ॥ अने सुधापीपासानो ताप ते स
दाय काल ॥ अध्यातं मजे रसे लिपमां नरे हे छे ॥ ते माटे सुधापीपासाते अध्यातं म
ताप जांणवो ॥ एती न प्रकारके त्रिवेधी ताप ते सरीरसमंधी जांणवो ॥ हावे ती न प्रकारके
उपपरितापरहा छे ॥ ते कही ये छीये जे उपपरिताप त्रिवेधीने ॥ नवग्रहे अने पित्रु

पंचि.
॥५६॥

पीडा ॥ अने बुहीने अना बुही अने अज्ञीको प अने सीतनी आद्य लेईने ॥ देवको पनीपी
उतपंनथायते अधिदैवतापपरिताजांणवो ॥ सामाटेजे आपनादेहथकी प्रेसरहा
थकातापपमाडेछे ॥ तेमाटेपरथकीतापते अधीदैव उपपरितापजांणवो ॥ अनेहा
वेनराधियती अनेवंनपती अनेचोरवटपाडनी आद्य लेईने ॥ सरपवीछुसहीतए
सरवप्रोक्षथकोतापउतपंनथायछे ॥ तेअधीभुतउपपरितापजांणवो ॥ तेसामा
टेजेपंचभुतनाघाटसरवकोनाथे ॥ तेहेमेएकबीजानेपीडाकरेछेमाटेतेअद्यका
भुत ॥ तेअद्यकेभूतेसांमानेपीडीसके ॥ माटेतेअधीभुततापजांणवो ॥ हावेतारपी
छेसूतवितदाराकुटंब ॥ साहोदरसमंधिनी आद्य लेईने ॥ तेहेनाडुषनोअध्यास
आपनाअंतरनेविशोरहोछे ॥ तेहेनेतापेतपेतेअध्यातंमतापपरितापजांणवो
एवंतीनतापपरथकीउतपंनथायते ॥ उपपरितापजांणवो ॥ एषट्तापजांणवा
हावेजहदाजहदलक्षणकहीएछीए ॥ जेप्रथंमपंचभुतदसइंडी ॥ अनेचतुष्टअंतःक

ए॥ अनें अण गुणने प्रकृती पुरसनी रंजन एटलाने जन्मात्मा ॥ ए पंचदेहीने जमांती बि
गीतो अजहदलक्षण ॥ पष्ठी विचारतत्वतथा देहीनो कसो ताहोरे ॥ पंच ए अनित्य
ए आत्मा मानो येने ये मां नथी ॥ जमको ई राजानी हवेली मां बहु प्रकारनी ओर डीये
विगरे रे हे छे ॥ ते मां राजानी सतंतर वस्ति नही ॥ ते हे तु बेसवा तु वे कां ए ॥ सी घास
नमे हे लकचेरी जु दे वे कां ए होय ॥ ए विचारे तत एति रनां मे ना साग्रने विषे देवे तो
ते वे कां ए प्रणव तंत घोस सब् चतुरवांणी नु मुल उवे छे ॥ पष्ठी विचार करीने जो यु
तो आत्मा ए वे कां ए प्रणव पण नथी ॥ जे समे प्रणव नो निश्चेथयोने पंचदेहीनो अस
त्यपण मां नवा मां आव्यु ॥ ते समे जहदलक्षण जां ए वी ॥ हावे जहदा जहद कहीये ॥ जे
प्रणवरूपी तंतुने पोतानी सत्याथकी पोक्षण करीने ॥ पंचदेहीने सतामात्रे बतमां
नकरावे छे ते क्रतानो नी जअंस जे आपनी जस्वरूपते तो जे ते हे नी हय छे ते वे कां ए
थी जपोक्षण करे छे ॥ ए जहदा जहदलक्षण त्रिविध कहीः